Prima instanţă: Judecătoria Chişinău (sediul Centru) dosarul nr. 2r-44/24
Judecător: Dan Sîrbu 2- 23151439-02-2r-03012024

D E C I Z I E

7 martie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

în componența:
Președintele completului, judecătorul Anatol Pahopol
Judecătorii Ruxanda Pulbere și Dorin Dulghieru

examinând, fără citarea părților, cererea de recurs declarată de avocatul Mariana Barașianț în interesele lui ***** împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 30.10.2023, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Mariana Barașianț, în interesele lui ***** împotriva lui ***** cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin defăimare,-

C O N S T A T Ă:

Circumstanţele cauzei:

La 24.10.2023 avocatul Mariana Barașianț, în interesele lui ***** a depus cerere de chemare în judecată către ***** solicitînd pârâtului de a revoca din spațiul mediatic/pagina de facebook deținută, postarea din 21.09.2023, ora 20:05, precum și obligarea pârâtului să publice dezmințirile în aceleași condiții în care au diseminată postarea, cu următorul text: „Eu, *****, dezmințit informațiile din postarea publicată, pe 21.09.2023, pe pagina de facebook care-1 vizează pe *****. Declarațiile făcute în privința lui ***** din postarea menționată nu corespund realității, sunt false și denigratoare, reprezintă opinii excesive, fără substrat factologic, care atentează la onoarea, demnitatea și reputația profesională a dlui *****.

Poziţia instanţei de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30.10.2023, s-a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată înaintată de avocatul Mariana

Barașianț, în interesele lui ***** împotriva lui ***** cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin defăimare.

S-a explicat reclamantului că refuzul judecătorului de a primi cererea de chemare în judecată exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiaşi reclamant, cu aceeaşi acţiune împotriva aceluiaşi pârât, cu acelaşi obiect şi aceleaşi temeiuri.

Solicitarea recurentului:

La data de 24.11.2023 avocatul Mariana Barașianț, în interesele lui ***** a depus recurs împotriva încheierii instanței de fond, solicitând casarea integrală a încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30.10.2023 și trimiterea cauzei în prima instanță pentru examinarea fondului.

Argumentele recurentului:

În motivarea cererii de recurs a reiterat argumentele menționate în cererea de chemare în judecată. Suplimentar a menționat că încheierea instanței de fond urmează a fi casată ca neîntemeiată și ilegală.

În acest sens a indicat că apreciează critic soluția instanței de judecată expusă în încheierea din 30.10.2023, or, potrivit Hotărârii Curţii Constituționale nr.3 din 20.01.2015, §41 importanța principiului legalității, presupune ca legea să fie respectată, această exigenţă există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură şi pentru autorităţile publice şi private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenţilor publici, exigenţa este ca aceştia să acţioneze în limitele atribuţiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanţa de judecată nu constituie o excepție de la regulă.

Susține că restrângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

Remarcă că, în speţă se atestă că textul informaţiilor apreciate de recurent ca fiind defăimătoare, au fost expuse de către intimat într-o manieră din care se deduce că acesta se referă la fapte concrete. Totodată, se constată că declaraţiile vizate în speţă nu constituie judecăţi de valoare, deoarece, contrar noţiunii acestei categorii de informaţii răspândite, nu constituie o opinie, comentariu, teorie sau idee a intimatului, ce ar reflecta atitudinea sa faţă de un fapt, a cărei veridicitate ar fi imposibil de dovedit, ci se referă la evenimente concrete, veridicitatea cărora nu a fost probată.

Conchide că, materialele cauzei atestă cert că declarațiile specificate supra, ale intimatului se referă la recurent, sunt defăimătoare pentru aceasta, fiind false în conjunctura în care nu a fost probată veridicitatea acestora, iar modul în care au fost expuse declarațiile respective exclud şi bună-credinţa. Adițional, este clar că intimatul a făcut aceste declarații false folosindu-se de statutul de deputat, însă nicidecum în legătură cu exercitarea mandatului său, or legiuitorul nu i-a acordat deputatului o imunitate absolută, dar în strică legătură cu exercitarea mandatului. Cu alte cuvinte, intimatul a făcut declarațiile false în legătură cu interesele sale private, partinice și nicidecum în legătură cu activitatea sa de deputat.

Relevă că prin încheierea din 30.10.2023, recurentul a fost lipsit de un proces echitabil și în lipsa unui remediu eficient la nivel național ar periclita principiilor CtEDO, că toate părţile în proces trebuie auzite.

A indicat baza prevederilor legale aplicabile speței și a indicat circumstanțele cauzei, înserate în cererea de recurs și a solicitat admiterea cerințelor invocate în cerere.

<u>Termenul de declarare a recursului:</u>

În conformitate cu prevederile art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul civil constată că, încheierea instanței de fond a fost recepționată la 09.11.2023 de reprezentantul recurentului, avocatul Mariana Barașianț (f.d.23 a), astfel prin depunerea cererii de recurs la 24.11.2023 s-a respectat termenul procesual prevăzut în art. 425 CPC.

<u>Aprecierea instanței de recurs:</u>

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare cauza.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil consideră că recursul declarat de avocatul Mariana Barașianț, în interesele lui *****, este întemeiat și urmează a fi admis, din următoarele considerente:

Din materialele cauzei rezultă că, la 24.10.2023, avocatul Mariana Barașianț, în interesele lui ***** a depus cerere de chemare în judecată către ***** solicitînd pârâtului de a revoca din spațiul mediatic/pagina de facebook deținută, postarea din 21.09.2023, ora 20:05, precum și obligarea pârâtului să publice dezmințirile în aceleași condiții în care au diseminată postarea, cu următorul text: „Eu, *****,

dezmințit informațiile din postarea publicată, pe 21.09.2023, pe pagina de facebook care-l vizează pe *****. Declarațiile făcute în privința lui ***** din postarea menționată nu corespund realității, sunt false și denigratoare, reprezintă opinii excesive, fără substrat factologic, care atentează la onoarea, demnitatea și reputația profesională a dlui ***** (f.d.2-5).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30.10.2023, în temeiul art.169 alin.(1), lit. a) Cod de Procedură civilă, s-a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată înaintată de avocatul Mariana Barașianț, în interesele lui ***** împotriva lui ***** cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin defăimare.

S-a explicat reclamantului că refuzul judecătorului de a primi cererea de chemare în judecată exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiaşi reclamant, cu aceeaşi acţiune împotriva aceluiaşi pârât, cu acelaşi obiect şi aceleaşi temeiuri (f.d.18-22).

Pentru a dispune astfel, instanța de fond a constatat că înaintarea unei acțiuni cu privire la defăimare este inadmisibilă, din cauza lipsei premiselor intentării acțiunii civile.

Instanța de recurs, consideră greșită poziția instanței de fond, or, cazul prescris instanței de judecată este distinct cu norma citată de instanța de fond - prevederile art.8 ale Legii 64/2010, art. 71 din Constituția Republicii Moldova, reieșind din subiecți și de modalitatea de răspândire a informațiilor a căror dezmințire se solicită.

Astfel, Colegiul remarcă că, postarea pe pagina publică de facebook a intimatului, cu textul a cărei dezmințire se solicită, nu a fost efectuată în exercitarea exclusivă a mandatului de deputat.

În acest sensm, instanța de recurs învederează că, potrivit Hotărîrii Curţii Constituţionale pentru interpretarea art.71 din Constituţia Republicii Moldova Nr.8 din 16.02.99, Monitorul Oficial al R.Moldova nr.22-23/14 din 04.03.1999, Independenţa opiniilor deputatului, în sensul art. 71 din Constituţie, se referă doar la activitatea de deputat, desfăşurată în exercitarea exclusivă a mandatului reprezentantiv. Astfel, independenţa opiniilor cuprinde toate cele spuse şi scrise de deputat în Parlament (declaraţiile făcute în Parlament şi în comisiile lui, discursurile, replicile în cadrul dezbaterilor, în cazurile în care acestea au un caracter public, întrebările, interpelările, înaintarea proiectelor de legi sau formularea propunerilor), precum şi opinia sa exprimată în procesul votării şi consemnată în documentele Parlamentului, alte acţiuni, care se încadrează în statutul de deputat în Parlament.

Totodată, instanța de recurs remarcă că principiul accesului la justiție presupune, în primul rând, că instanțele de judecată sunt obligate să primească și să

examineze orice cerere aparținând competenței lor pentru apărarea oricărui drept, libertăți sau interes legitime. În același timp, accesul la justiție nu este un drept absolut, ci unul care implică limitări, condiționări inclusiv de ordin procedural. În acest sens este important ca prin condițiile sau restricțiile prevăzute de lege, să nu se aducă atingere acestui drept în însăși substanța lui. Restricțiile sau condițiile prevăzute de lege pentru exercitarea dreptului de acces la justiție trebuie să fie subordonate unui scop legitim și să fie proporționale cu scopul urmărit.

Prin urmare, la caz nu sunt incidente prevederile art. 169 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, în sensul reținut de către instanță, care stipulează că judecătorul refuză să primească cererea de chemare în judecată dacă: a) cererea nu urmează a fi judecată în instanţă judecătorească în procedură civilă, or, din cererea de chemare în judecată se deduce că obiectul de examinare a prezentei acțiuni îl constituie repararea prejudiciului cauzat prin defăimare.

Astfel, în condițiile cererii de chemare în judecată, soluția instanței de judecată este neîntemeiată și pripită, iar instanța greşit a refuzat în primirea cererii în conformitate cu art. 169 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, în speță fiind întrunite premisele dreptului la acțiune.

Colegiul remarcă că potrivit art.5 alin.(1) Cod de Procedură Civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Mai mult, Colegiul Civil subliniază că la primirea cererii, prima instanță în virtutea rolului său activ la înfăptuirea justiției, este obligată să examineze conținutul cererii, să determine obiectul litigiului și să dea calificarea juridică corespunzătoare raporturilor juridice ale părților în litigiu.

Or, conform art. 6 pct. (1) al CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Constituţia Republicii Moldova la art. 20 prevede că orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime.

În acest context, Colegiul civil reține că încheierea contestată este în contradicție cu materialele cauzei şi cu prevederile art. 5 și 169 alin. (1) lit. a) Cod de

procedură civilă, art. 20 al Constituţiei și art. 6 al CEDO, care încalcă dreptul reclamantului - recurentului la accesul la justiţie.

Colegiul civil consideră că argumentele invocate în cererea de recurs sunt întemeiate și urmează a fi admise, astfel în vederea faptului pentru a nu fi încălcat dreptul reclamantului de acces la justiție, Colegiul civil consideră necesar de a remite cauza la rejudecare în instanța de fond, la faza primirii.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, 428 CPC RM Colegiul civil al Curţii de Apel Chişinău,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de avocatul Mariana Barașianț, în interesele lui *****.

Se casează integral încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 30.10.2023, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Mariana Barașianț, în interesele lui ***** împotriva lui ***** cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin defăimare, cu restituirea cauzei în aceiași instanța și același complet de judecată, la faza primirii cererii de chemare în judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecător Anatol Pahopol

Judecători: Ruxanda Pulbere

Dorin Dulghieru